

и свещени βασιλεὺς или imperator, съответствува на лат. *rex*, както сѣ и титулирали западнитѣ лѣтописци всичкитѣ тѣмъ известни български господари отъ Тервелѣя до Бориса“. Византийскитѣ лѣтописци поменуваѣтъ ἄρχοντες като особено българско сѣсловие. Това споредъ Златарски сѣ „българославянскитѣ“ болѣри (βαλλάρες, βολάρες) p. 22.

в) Развитие на славянската теория.

Едничкиятъ по-новъ прѣдставитель на Венелиновата посока въ българската история бѣше до скоро, *Д. Иловайскій*. Срѣщната отъ самото начало съ недověрие (съ изключение у насъ и въ нѣкои руски кръгове), неговата подирѣснена славянска хипотеза въ вѣпроса за началата на Русь и на българитѣ даде поводъ, да възникне цѣла полемична литература, която напара самия авторъ да се брани въ цѣль редъ журнални статии. Известно е, че тая полемика не се свърши въ полза на Иловайскій. На трезвената критика не бѣ трудно да разбие една аргументина, която бѣше твърдъ малко подготвена, да се мѣри съ сръдствата на по-новата история и филология. Обаче въ момента, когато възкресената Венелинова хипотеза слизаше втори пътъ отъ сцената, яви се неочаквано единъ новъ неинъ адентъ въ лицето на Томския профессоръ, *Флоринскій*, който отъ едно съвсѣмъ ново гледище — гледището на археолога —, подѣ тѣй несполучливо защищаваното положение на Иловайскій. Вече по тая причина и още повече поради това, че напата исторична скица трѣбва да бѣде едно точно изображение на развитието на вѣпроса, ние ще се спремъ и при *Иловайскій*, ако и научната критика изобщо да не е съгласна съ него. Поставихме „славянската теория“ на послѣдно мѣсто, защото тя прѣдполага, поне въ полемиката на Иловайскій, познанието на всички прѣходни хипотези, включително и Куниковата чувашка теория.

Сжщо като Венелина и *Иловайскій* бѣде принуденъ да се занимава съ българитѣ главно като изслѣдвачъ на *руската* история. „Изисканія о началѣ Руси, натолкнули меня между прочимъ, на вѣпросъ о народности древнихъ болгаръ“. (Раз. 499). А вѣпросътъ за националността на Българитѣ напара по-послѣ той ученъ, да прѣгледа и хипотезитѣ за произхода на хунитѣ. „Кто слѣдилъ за постепеннымъ ходомъ моихъ „Разысканій“ тотъ могъ видѣть, что, считая вѣпросъ о Болгарахъ важнымъ для начальной русской исторіи и поднимая его въ 1874 году, я думалъ тогда уклониться отъ Гуняскаго вѣпроса вообще. Но потомъ, чѣмъ болѣе вникалъ въ дѣло, тѣмъ болѣе убѣждался, что правильное рѣшеніе сего послѣдняго необходимо для правильной постановки самой русской исторіи“. (Еще о Туранизмѣ въ славянской исторіи, Ж. М. Н. Пр. 1883. Авг. Раз. Дополн. Пол. p. 51. заб.).

Отъ студитѣ и полемичнитѣ статии на Иловайскій, които сѣ въ по-гѣсна свръзка съ нашето изслѣдваніе, ще отбѣжкимъ: 1) „О славянскомъ происхожденіи Дунайскихъ Болгаръ“, изгѣла първѣнь въ „Русскій Архивъ“, 1874, Юни, прѣпечатана въ „Разысканія о началѣ Руси“, изд.